گزارش «تعادل» از ریشه‌یابی خسارت‌های پنهان استخراج غیرمجاز رمزارز

قربانیان خاموش طلای مجازی

گلناز پرتوی‌مهر

وقتی صحبت از اقتصاد زیرزمینی در ایران به میان می‌آید، ذهن‌ها معمولا به سمت قاچاق سوخت در مرزها یا انبارهای احتکار کالا می‌رود؛ اما واقعیت این است که در چند سال اخیر، یکی از سنگین‌ترین و ویران‌کننده‌ترین شریان‌های خروج سرمایه و اتلاف منابع ملی، نه در گذرگاه‌های مرزی، بلکه درست در قلب سیم‌های برق و ترانسفورماتورهای شهری، صنعتی و حتی روستایی جریان دارد. استخراج غیرمجاز رمزارزها دیگر تنها یک تب سرمایه‌گذاری فناوری‌محور نیست؛ این پدیده به «حفره سیاه انرژی» بدل شده که سالانه برآورد می‌شود حدود ۲.۵ میلیارد دلار از ثروت کشور را می‌بلعد و به تاراج می‌برد.

برای آنکه ابعاد فاجعه در حوزه فنی و تأمین انرژی ملموس شود، کافی است به یک رقم توجه کنیم: بیش از ۲ هزار تا ۲۵۰۰ مگاوات مصرف مداوم و بدون وقفه. در علم مهندسی شبکه برق، مصرف ۲ هزار مگاوات در نقطه نهایی مصرف‌کننده، نیازمند تخصیص نزدیک به ۲۵۰۰ مگاوات ظرفیت در مبدأ تولید نیروگاهی است؛ چراکه تلفات خطوط انتقال و توزیع را نیز باید محاسبه کرد. این حجم از توان الکتریکی، معادل تولید کامل و بدون وقفه دو نیروگاه اتمی در مقیاس بوشهر است.

تفاوت کلیدی تجهیزات استخراج رمزارز با سایر مصرف‌کنندگان شبکه در ماهیت فعالیت شبانه‌روزی و پیوسته آنهاست. یک دستگاه ماینر استاندارد با توان ۳.۵ کیلووات، در طول ۲۴ ساعت شبانه‌روز معادل مصرف برق ۱۲ واحد مسکونی انرژی مصرف می‌کند و این بار ثابت، اجازه تنفس و ریکاوری به ترانسفورماتورها و کابل‌های شبکه را نمی‌دهد. در شرایطی که کشور سال‌هاست با ناترازی برق در تابستان و ناترازی گاز در زمستان دست‌وپنجه نرم می‌کند و حتی فشارهای مضاعفی به زیرساخت‌های تأمین سوخت نیروگاهی وارد شده، تحمیل چنین باری به معنای نزدیک شدن شبکه به لبه پرتگاه پایداری است.

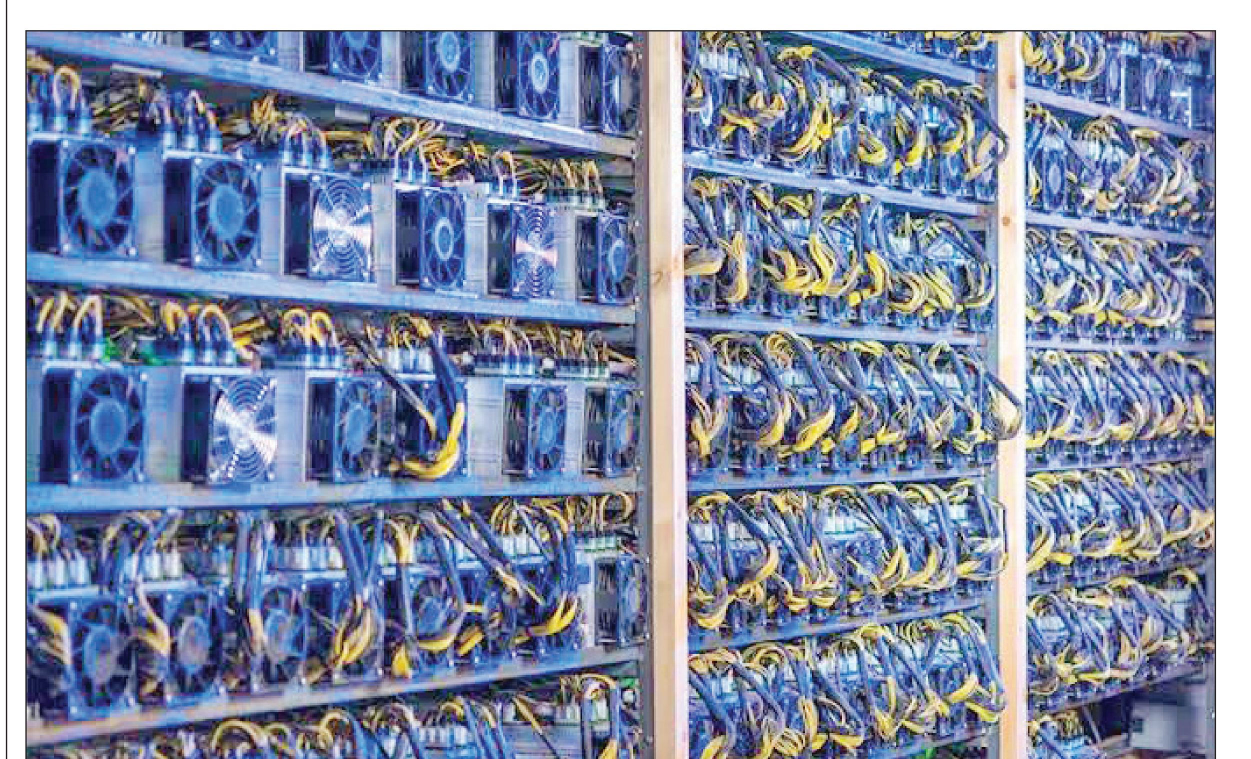
چرا استخراج غیرقانونی تا این حد جذاب و مهارناپذیر مانده است؟ پاسخ در شکاف عمیق و غیرمنطقی تعرفه‌های انرژی نهفته است. در بازاری که برق بخش کشاورزی با تعرفه‌ای نزدیک به ۲۱ تومان به ازای هر کیلووات‌ساعت و برق صنعتی حدود هزار تومان عرضه می‌شود، اما ارزش واقعی برق صادراتی در حدود ۱۰ سنت قرار دارد، استفاده از انشعابات یارانه‌ای سودهای سرشاری به همراه دارد.

در محاسبات اقتصادی امروز، سودآوری سالانه هر دستگاه ماینر فرسوده و قاچاق به بیش از ۴۰ تا ۴۵ میلیون تومان می‌رسد. همین شکاف سودی، انگیزه را برای متخلفان چنان بالا برده که به سراغ واردات انبوه دستگاه‌های مستعمل و پرمصرف بروند؛ دستگاه‌هایی که در کشورهای مبدأ به دلیل مصرف وحشتناک انرژی از رده خارج شده‌اند، اما در ایران به لطف انرژی تقریبا رایگان، با بازدهی بالا کار می‌کنند. امروز این پدیده تنها به انبارها یا سوله‌های متروکه محدود نیست؛ بخش‌هایی از بخش کشاورزی، مرغداری‌ها، کارگاه‌های تولیدی و حتی منازل مسکونی و ویلاها به مزارع پنهان رمزارز تبدیل شده‌اند. با آنکه مسیرهای قانونی برای دریافت مجوز و پرداخت تعرفه‌های مشخص در کشور تدوین شده، اما آمارها نشان می‌دهد بیش از ۹۵ درصد فعالیت‌های ماینینگ به‌شکل زیرزمینی و غیرمجاز انجام می‌گیرد؛ زیرا پرداخت بهای واقعی برق، صرفه اقتصادی این تجارت پرریسک را دگرگون می‌کند. خسارت ناشی از ماینرهای غیرمجاز صرفا به عدد ریالی برق مصرفی خلاصه نمی‌شود. جریان کشیدن غیرمجاز و شدید از شبکه سراسری، نوسانات فرکانسی، افت ولتاژ شدید و سوختن ترانسفورماتورها را به دنبال دارد. در سال‌های اخیر آسیب‌های تحمیل‌شده به زیرساخت‌های فیزیکی شبکه توزیع سر به صدها هزار میلیارد تومان زده است.

فراتر از ابعاد زیرساختی، ماینینگ غیرمجاز تهدیدات ایمنی شدیدی به همراه آورده است. حرارت بسیار بالای فن‌ها و بردهای ماینر که در حین کار به بیش از ۸۰ درجه سانتی‌گراد می‌رسد، همراه با سیم‌کشی‌های غیرفنی و موکتی در محیط‌های غیرایزوله، آمار حوادث را بالا برده است؛ به‌طوری که در ماه‌های اخیر ده‌ها مورد آتش‌سوزی در مناطق مسکونی مستقیما ناشی از راه‌اندازی مزارع خانگی بوده است.

در حوزه فنی، شتاب‌بخشی به نصب کنتورهای هوشمند و بهره‌گیری از الگوریتم‌های داده‌کاوی در مانیتورینگ ترافیک خطوط، امکان رهگیری نوسانات مصرف مشکوک را راحتی در ساعات نیمه‌شب فراهم می‌سازد. همچنین فعال‌سازی مشارکت‌های عمومی و گزارش‌های شهروندی در کشف مراکز پنهان نشان داده که ابزاری بسیار کارآمد است. در حوزه سیاستگذاری و قوانین نیز رویکردهای سخت‌گیرانه‌تری ضروری است. تدابیر اخیر از جمله محرومیت‌های چندساله از انشعابات یارانه‌ای برای متخلفان و محاسبه‌صورت‌حساب مصرفی با نرخ‌های صادراتی آزاد، گام‌های بازدارنده‌ای هستند. اما این اقدامات باید با لوایح و طرح‌های قانونی مجلس در زمینه جریمه‌های چندبرابری، مصادره قطعی تجهیزات، ابطال پروانه‌های تجاری و صنعتی متخلفان و حمایت از ضابطان اجرایی تکمیل شود.

ایران در برهه‌ای حساس از مدیریت انرژی قرار دارد. ناترازی برق و گاز، تهدیدی مستقیم برای تولید ناخالص ملی، رفاه عمومی و تاب‌آوری صنایع مادر به شمار می‌رود. چشم‌پوشی یا مسامحه با اقتصادی که سالانه ۲.۵ میلیارد دلار از منافع عمومی را دود می‌کند و شبکه سراسری را به فرسودگی می‌کشاند، خطایی است که هزینه آن را تمام آحاد جامعه با خاموشی و گرانی می‌پردازند. پایان دادن به بهشت ماینرهای تاریک، نه یک انتخاب مدیریتی، بلکه یک ضرورت انکارناپذیر برای نجات امنیت انرژی کشور است.

سرپرست وزارت نفت:

برنامه‌های تولید و توسعه در صنعت نفت با قوت ادامه می‌یابد

سرپرست وزارت نفت تأکید کرد: برنامه‌های اجرایی صنعت نفت در بخش‌های تولید و توسعه با همدلی و وفاق با قوت دنبال می‌شود.

به گزارش ایسنا، حمید بورد در نشست شورای معاونان وزیر نفت با قدردانی از زحمات و تلاش‌های ارزشمند آقای پاک‌نژاد، وزیر پیشین نفت عنوان کرد: برنامه‌های اجرایی صنعت نفت در بخش تولید و توسعه کماکان مانند گذشته و با همدلی و وفاق که شعار دولت چهاردهم است، با قوت دنبال می‌شود.

وی درباره اولویت‌های وزارت نفت تصریح کرد: برنامه مفصلی در حوزه بازسازی تاسیسات آسیب‌دیده در جنگ تحمیلی سوم و در حوزه فروش دنبال می‌شود تا از گردنه‌های سخت پیش‌رو با موفقیت عبور کنیم.

سرپرست وزارت نفت با اشاره به شرایط ویژه کنونی کشور گفت: همه باید دست به دست هم بدهیم تا بتوانیم از این مشکلات سخت عبور کنیم. معتقدم باید با نگاه ملی برای سربلندی کشور تلاش کنیم. بورد با تأکید بر نقش مدیران پیشین و فعلی در دستاوردهای کسب‌شده وزارت نفت دولت چهاردهم یادآور شد: اقدام‌های ارزشمندی در صنعت نفت انجام شده است. اگر امروز در شرایطی هستیم که می‌توانیم بگوییم گروه کنونی برنده بوده، بخش مهمی از آن به عملکرد وزیر نفت پیشین بازمی‌گردد و ما نیز همان مسیر را با شدت و جدیت دنبال می‌کنیم. وی با بیان اینکه ممکن است در شیوه اجرا یا نگاه مدیریتی اختلاف سلیقه یا روش وجود داشته باشد، تصریح کرد: اما این موضوع به ذات کار لطمه نمی‌زند و مسیر اصلی باید ادامه یابد. سرپرست وزارت نفت با اشاره به موضوع مهم تامین سوخت زمستانی امسال با توجه به آسیب‌هایی که دشمن به زیرساخت‌های صنعت گاز وارد کرده است، گفت: موضوع پایداری تولید و تأمین سوخت زمستانی باید با هم‌فکری و همکاری همه ارکان صنعت نفت به‌صورت ویژه دنبال شود.

بورد با اشاره به اینکه براساس گزارش‌های شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، وضع ذخیره‌سازی سوخت مایع مناسب است، تصریح کرد: باید تلاش کنیم مدیریت سوخت‌رسانی نیز به شکل مناسبی انجام شود. وی با تأکید بر اینکه شرکت ملی گاز ایران برای جلوگیری از مصرف‌گرایی و ترویج فرهنگ درست مصرف گاز باید اقدام‌های مناسب را اجرا کند، گفت: اگر بتوانیم کاهش ۱۰ درصدی مصرف را محقق کنیم، اتفاق بسیار مهمی خواهد بود. سرپرست وزارت نفت نقش مردم را در زمینه تأمین پایدار سوخت زمستان مهم دانست و از مردم تقاضا کرد در استفاده از حامل‌های انرژی به‌ویژه گاز، همکاری لازم را با دولت داشته باشند. بورد با اشاره به نقش صنعت پتروشیمی در تامین ارز مورد نیاز کشور تصریح کرد: تداوم تولید و صادرات محصولات پتروشیمی نقش موثری در تقویت درآمدهای ارزی و پشتیبانی از اقتصاد کشور دارد. بر همین اساس، حمایت از تداوم تولید، رفع موانع پیش‌روی صادرات و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های این صنعت جدی پیگیری می‌شود. وی بر ضرورت شناسایی مسائل و اولویت‌های اصلی صنعت نفت تاکید کرد و گفت: خواهشمندم مانند گذشته همه با هم‌فکری هم برای صنعت نفت و کشور تلاش کنیم؛ آنچه اهمیت دارد این است که کار متوقف نشود.

مدیرعامل آرامکو:

بازسازی ذخایر نفت جهان تا ۲ سال زمان می‌برد

مدیرعامل آرامکو با اشاره به کاهش شدید ذخایر نفت گفت بازسازی آن ممکن است ۲ سال طول بکشد.

به گزارش تسنیم، «امین ناصر» مدیرعامل شرکت آرامکو عربستان با هشدار نسبت به وضعیت ذخایر نفت جهان اعلام کرد که کاهش شدید ذخایر در پی جنگ خاورمیانه موجب شده بازسازی موجودی نفت جهان حتی پس از عادی‌شدن جریان نفت از تنگه هرمز، تا دو سال زمان ببرد. ناصر روز دوشنبه در «انجمن اطلاعات انرژی» در لندن گفت جهان در آغاز بحران حدود ۱۰ میلیارد بشکه ذخایر نفتی در اختیار داشت، اما در جریان بحران اخیر نزدیک به ۳ میلیارد بشکه از عرضه نفت جهان از دست رفته است. وی با اشاره به نقش تنگه هرمز در بازار جهانی انرژی افزود: حجم نفت و فرآورده‌ای که طی این دوره از مسیر هرمز جابه‌جا نشده، تقریباً معادل نیمی از حجم معمول عبوری از این تنگه بوده است. مدیرعامل آرامکو اعلام کرد برای جبران بخشی از کمبود عرضه، تاکنون بیش از یک میلیارد بشکه از ذخایر نفتی جهان مصرف شده که بخش عمده این برداشت از ذخایر تجاری مستقر در خشکی انجام گرفته است. بر اساس برآوردهای مطرح‌شده، کمتر از ۶ میلیارد بشکه ذخایر تجاری در جهان باقی مانده است؛ با این حال بخش قابل توجهی از این ذخایر در عمل به‌راحتی قابل دسترس نیست. ناصر با توصیف وضعیت فعلی به عنوان یک «حاشیه اطمینان بسیار نازک و نگران‌کننده» تأکید کرد که حتی در صورت بازگشت جریان نفت از تنگه هرمز به شرایط عادی، بازسازی ذخایر مصرف‌شده فرآیندی زمان‌بر خواهد بود. این اظهارات در شرایطی مطرح شده که کشورهای عضو گروه ۷ اخیراً با آزادسازی هماهنگ ۱۰۰ میلیون بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی از طریق آژانس بین‌المللی انرژی طی چهار ماه آینده موافقت کرده‌اند. بر اساس برنامه گروه ۷، بخشی از این آزادسازی به‌صورت پیش‌دستانه و با تمرکز بر گازوئیل انجام خواهد شد و قرار است بخش قابل توجهی از عرضه گازوئیل در ۲۰ روز نخست وارد بازار شود. آژانس بین‌المللی انرژی نیز اعلام کرده است که از مجموع ۴۰۰ میلیون بشکه ذخایری که در چارچوب اقدام جمعی ماه مارس برای مقابله با بحران انرژی در نظر گرفته شده بود، حدود ۳۲۵ میلیون بشکه تاکنون آزاد شده است. با وجود افزایش صادرات نفت خام خاورمیانه، آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرده است که جریان صادرات فرآورده‌های نفتی همچنان به‌شدت محدود است. این موضوع اهمیت بیشتری دارد؛ چراکه اختلال در بازار جهانی انرژی تنها به کمبود نفت خام محدود نشده و بازار فرآورده‌هایی مانند گازوئیل و سوخت جت نیز با محدودیت عرضه و افزایش شدید حاشیه سود پالایشگاهی مواجه است. در همین حال، افزایش حملات به کشتی‌ها در اطراف تنگه هرمز بار دیگر روند بهبود صادرات نفت خام منطقه را با تهدید مواجه کرده است. بر اساس گزارش‌های منتشرشده، از ۲۸ سپتامبر تاکنون دست‌کم ۷ حمله به کشتی‌ها در این منطقه گزارش شده است. از زمان آغاز جنگ خاورمیانه در ۲۸ فوریه، ایران با هدف محدود کردن تردد دریایی، اقداماتی علیه کشتی‌های عبوری از تنگه هرمز انجام داده است؛ تنگه‌ای که پیش از بحران، مسیر عبور حدود یک پنجم نفت جهان محسوب می‌شد. اگرچه صادرات نفت از خاورمیانه در هفته‌های اخیر به محدوده نزدیک به سطوح پیش از جنگ بازگشته است، اما تداوم ریسک‌های امنیتی در تنگه هرمز همچنان یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده ثبات بازار جهانی انرژی به شمار می‌رود. هشدار مدیرعامل آرامکو در واقع نشان می‌دهد حتی در صورت برقراری مجدد جریان عادی نفت از هرمز، بازگشت بازار جهانی انرژی به وضعیت پیش از بحران صرفا با بازشدن مسیرهای صادراتی محقق نخواهد شد و کاهش شدید ذخایر نفتی می‌تواند برای ماه‌ها و حتی سال‌ها بازار را در برابر شوک‌های جدید آسیب‌پذیر نگه دارد.

افزایش عبور نفت از هرمز؛ چرا بحران انرژی هنوز تمام نشده است؟

افزایش عبور نفت از هرمز، بحران انرژی را پایان نداده و بازار دیزل همچنان تحت فشار است.

به گزارش تسنیم، افزایش حجم عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز طی روزهای اخیر در حالی از سوی دولت امریکا به عنوان نشانه‌ای از بهبود شرایط بازار انرژی مطرح شده که بررسی ابعاد مختلف بازار نشان می‌دهد بازگشت بخشی از جریان نفت خام به مسیرهای صادراتی، به‌معنای بازگشت بازار انرژی به شرایط عادی نیست.

بر اساس گزارشی که وب‌سایت «Responsible Statecraft» با استناد به داده‌های شرکت‌های ردیابی کشتیرانی و اظهارات کارشناسان انرژی منتشر کرده، میزان عبور نفت از تنگه هرمز در روزهای اخیر به حدود ۱۳ تا ۱۷ میلیون بشکه در روز رسیده است؛ در حالی که پیش از آغاز جنگ، به‌طور متوسط حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت در روز از این آبراه عبور می‌کرد. اگرچه افزایش تردد نفتکش‌ها در تنگه هرمز می‌تواند در کوتاه‌مدت از شدت نگرانی بازار بکاهد، اما کارشناسان معتقدند این جریان نفت با شرایط عادی فاصله زیادی دارد. بخشی از نفت منطقه اکنون از مسیرهای جایگزین منتقل می‌شود. بر اساس داده‌های شرکت Kpler، فعال‌شدن مجدد خط لوله شرق به غرب عربستان سعودی امکان انتقال حدود ۴ میلیون بشکه نفت در روز از طریق مسیر دریای سرخ را فراهم کرده است.

از سوی دیگر، استفاده از روش انتقال محموله از یک نفتکش به نفتکش دیگر یا «Ship-to-Ship» افزایش یافته است. در این روش، محموله‌های نفتی در شرایط پرریسک و در برخی موارد با خاموش کردن سامانه‌های شناسایی کشتی‌ها، میان نفتکش‌ها جابه‌جا می‌شوند تا بخشی از محدودیت‌های ایجادشده در تنگه هرمز دور زده شود. این شرایط موجب شده است که بازگشت جریان فیزیکی نفت به بازار، با افزایش قابل توجه هزینه‌های حمل‌ونقل و بیمه همراه باشد.

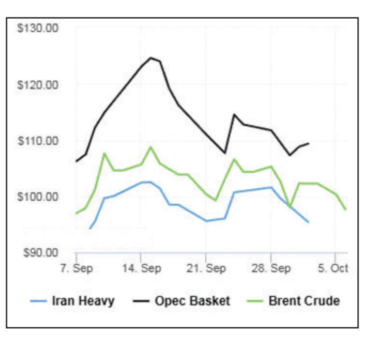
به گفته سال مرکولیانو، کارشناس حمل‌ونقل دریایی، افزایش انتقال نفت از منطقه با سفرهای طولانی‌تر، انتقال کشتی به کشتی، تغییر مسیر و افزایش شدید هزینه‌های ناشی از ریسک جنگ همراه شده است. بر اساس ارقام مورد اشاره در این گزارش، هزینه حمل نفتکش‌های بسیار بزرگ یا VLCCها از خلیج فارس به حدود ۱،۲ میلیون دلار و از خلیج عمان به سمت آسیا به حدود ۸۰۰ هزار دلار رسیده است.

همزمان، کمبود نفتکش‌های بزرگ مورد نیاز برای انتقال محموله‌ها، یکی دیگر از مشکلات بازار شده و افزایش ریسک حمل‌ونقل نیز هزینه بیمه نفتکش‌های خصوصی را بالا برده است. اما در این میان، مساله‌ای که اهمیت بیشتری برای بازار جهانی انرژی دارد، وضعیت فرآورده‌های نفتی به‌ویژه گازوئیل است. گزارش Responsible Statecraft تأکید می‌کند که حتی در صورت عبور نفت خام از تنگه هرمز، محدودیت در بخش پالایش می‌تواند همچنان بازار فرآورده‌ها را تحت فشار قرار بدهد. آسیب به برخی تأسیسات پالایشی در منطقه، حملات به پالایشگاه‌های روسیه و اوکراین و کاهش صادرات روسیه، همزمان عرضه فرآورده‌های نفتی را تحت فشار قرار داده است. گازوئیل نیز به دلیل نقش گسترده در حمل‌ونقل جاده‌ای، کشاورزی و فعالیت‌های صنعتی، اهمیت ویژه‌ای در اقتصاد جهانی دارد و کاهش عرضه آن می‌تواند اثرات تورمی گسترده‌ای در امریکا، اروپا و کشورهای در حال توسعه ایجاد کند. در همین شرایط، کشورهای عضو گروه ۷ با فشار دولت امریکا با آزادسازی ۱۰۰ میلیون بشکه نفت خام و دیزل از ذخایر خود موافقت کرده‌اند. این اقدام علاوه بر توافق پیشین برای آزادسازی ۴۰۰ میلیون بشکه از ذخایر کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی انجام می‌شود. با این حال، کارشناسان معتقدند آزادسازی ذخایر تنها می‌تواند بخشی از فشار کوتاه‌مدت بازار را کاهش بدهد و قادر به حل مشکل اصلی عرضه نیست. از سوی دیگر، استفاده گسترده از ذخایر استراتژیک موجب کاهش حاشیه امنیت بازار شده است. در این گزارش آمده است که ذخایر نفت امریکا به پایین‌ترین سطح از سال ۱۹۸۳ رسیده است. با وجود افزایش عبور نفت از تنگه هرمز، قیمت نفت برنت همچنان در محدوده ۱۰۲ دلار در هر بشکه قرار داشته است. کارشناسان علت این موضوع را تداوم نااطمینانی درباره امنیت کشتیرانی و آینده جنگ می‌دانند. به اعتقاد آنها، بازار هنوز نمی‌تواند با اطمینان درباره تداوم جریان نفت از منطقه تصمیم‌گیری کند و همین ریسک ژئوپلیتیکی در قیمت‌ها باقی مانده است. «رز کلانیک» مدیر برنامه خاورمیانه در موسسه Defense Priorities، معتقد است وضعیت فعلی نوعی بن‌بست است؛ به این معنا که ایران نمی‌تواند تنگه را به‌طور کامل ببندد، اما امریکا نیز بدون اختصاص حجم قابل توجهی از نیروی نظامی نمی‌تواند آن را به‌طور کامل باز نگه دارد. وی تأکید کرده است که اگر امریکا بخواهد بدون دستیابی به توافق صلح با ایران جریان نفت از تنگه هرمز را حفظ کند، باید هزینه نظامی بسیار بالایی بپردازد و مشخص نیست ادامه چنین وضعیتی برای مدت طولانی امکان‌پذیر یا منطقی باشد.

در مجموع، داده‌های جدید نشان می‌دهد اگرچه جریان نفت از تنگه هرمز نسبت به هفته‌های نخست جنگ افزایش یافته، اما بازار انرژی هنوز به وضعیت پیش از جنگ بازنگشته است. افزایش هزینه حمل‌ونقل و بیمه، کمبود نفتکش‌های بزرگ، استفاده از انتقال کشتی‌به‌کشتی، کاهش ذخایر استراتژیک و مهم‌تر از همه، تداوم بحران در بازار فرآورده‌های نفتی نشان می‌دهد که افزایش حجم نفت عبوری از هرمز تنها بخشی از مساله را حل کرده است. بر این اساس، پایان واقعی فشار بر بازار انرژی به بازگشت پایدار امنیت کشتیرانی و حل‌وفصل مناقشه ایران و امریکا وابسته است؛ موضوعی که از نگاه کارشناسان همچنان مهم‌ترین سیگنال مورد انتظار بازار نفت محسوب می‌شود.

تحلیل

قیمت نفت افزایش یافت

قیمت نفت در معاملات روز سه‌شنبه، تحت تاثیر نگرانی‌ها پیرامون عرضه نفت از خاورمیانه، روند کاهشی روز گذشته را معکوس کرد و اندکی افزایش یافت.

به گزارش ایسنا، قیمت معاملات آتی نفت خام برنت با ۲۷ سنت معادل ۰.۳ درصد افزایش، به ۱۰۰ دلار و ۵۹ سنت در هر بشکه رسید و قیمت معاملات آتی نفت خام وست تگزاس اینترمدیت (WTI) امریکا نیز با ۳۰ سنت معادل ۰.۳ درصد افزایش، به ۸۹ دلار و ۷۳ سنت در هر بشکه رسید.

پریانکا ساچدوا، مدیر بخش تحلیل بازار در شرکت «فیلیپ نووا» گفت: «هنوز نمی‌توان از عادی‌سازی کامل وضعیت عرضه نفت خاورمیانه صحبت کرد. تعداد حوادث نفتکش‌ها در روزهای اخیر افزایش یافته است که نشان می‌دهد اگرچه جریان انتقال نفت همچنان برقرار است، اما هزینه‌ها، بیمه، مسیریابی و ریسک‌های امنیتی مرتبط با آن همچنان بالا باقی مانده است.»

در راستای کاهش بیشتر نگرانی‌ها در مورد عرضه، کشورهای گروه ۷ روز جمعه توافق کردند که ۱۰۰ میلیون بشکه گازوئیل و نفت خام از ذخایر اضطراری خود آزاد کنند و در پی فشارهای دونالد ترامپ، رییس‌جمهور امریکا، متعهد شدند که از اعمال محدودیت بر صادرات انرژی خودداری کنند. امین ناصر، مدیرعامل شرکت آرامکوی سعودی، در کنفرانس «مجمع هوش انرژی» در لندن اظهار کرد که ذخایر جهانی نفت به سطوحی «به‌شدت پایین و نگران‌کننده» کاهش یافته است و تا زمانی که تنگه هرمز به طور کامل بازگشایی نشود، بازارها همچنان تحت فشار باقی خواهند ماند.

بر اساس گزارش رویترز، ویوک دار، تحلیلگر «کامن‌ولث بانک» استرالیا، اظهار کرد: عوامل دیگری در بازار - نظیر پایین بودن سطح ذخایر نفت - باعث شده است تا فعالان بازار نسبت به تداوم قیمت‌های پایین تردید داشته باشند. او افزود: نرخ‌های حمل‌ونقل دریایی در مسیر خلیج فارس به آسیا نیز به رکوردهای بی‌سابقه‌ای رسیده که نشان‌دهنده وضعیت فشرده و پرتقاضای بازار کشتیرانی و بیانگر جنبه دیگری از زنجیره تامین نفت است که در برابر هرگونه اختلال، تاب‌آوری اندکی دارد.

خبر

هزینه حمل هر نفتکش از ۳۰ هزار به ۱،۲ میلیون دلار رسید

بازار نفت در شرایطی با قیمت‌های بالای ۱۰۰ دلار مواجه است که افزایش هزینه حمل‌ونقل، بیمه نفتکش‌ها و محدودیت ظرفیت پالایش، به گلوگاه‌های جدید زنجیره عرضه انرژی تبدیل و مانع کاهش نرخ شده است.

به گزارش مهر به نقل از رویترز، جریان عرضه نفت خام در اواخر سپتامبر به نسبت بهبود یافته است. با وجود این، نفت برنت همچنان بیش از ۱۰۰ دلار معامله می‌شود و بیش از ۴۰ درصد بالاتر از سطح پیش از جنگ قرار دارد.

رویترز در تحلیلی نوشت که جنگ و اختلال در مسیرهای دریایی، ساختار حمل‌ونقل نفت را که طی دهه‌ها برای جابه‌جایی حجم بالای نفت با کمترین هزینه شکل گرفته بود، مختل کرده است. افزایش بی‌سابقه نرخ اجاره نفتکش‌ها، رشد هزینه بیمه و کمبود ظرفیت پالایش، به‌ویژه در بخش گازوئیل، اکنون گلوگاه‌های جدیدی در زنجیره انرژی ایجاد کرده است.

یکی از مهم‌ترین نشانه‌های این وضعیت، جهش هزینه حمل نفت از خاورمیانه به آسیاست. نرخ حمل یک نفتکش بسیار بزرگ (VLCC) در این مسیر اخیرا از ۱،۲ میلیون دلار در روز عبور کرده، در حالی که این رقم در ژانویه حدود ۳۰ هزار دلار در روز بود. در نتیجه، سهم هزینه حمل‌ونقل از قیمت تحویل یک بشکه نفت که پیش‌تر حدود ۳ درصد بود، اکنون به حدود ۲۷ درصد رسیده است.

بخشی از این افزایش هزینه به تغییر مسیر حمل نفت مربوط می‌شود. برخی تولیدکنندگان خلیج فارس برای کاهش ریسک عبور از تنگه هرمز از مسیرهای جایگزین استفاده می‌کنند و در برخی موارد نفتکش‌ها مجبورند محموله‌ها را در خارج از خلیج فارس به کشتی‌های دیگر منتقل کنند. این فرآیند تعداد زیادی نفتکش را درگیر کرده و ظرفیت موجود برای سایر مسیرها را کاهش داده است.

به نوشته رویترز، همزمان، خریداران آسیایی برای تأمین نفت مورد نیاز خود به نفت خام حوزه آتلانتیک روی آورده‌اند که به دلیل طولانی‌تر بودن مسیر حمل، فشار بیشتری بر ظرفیت نفتکش‌ها وارد می‌کند.

مشکل دیگر بازار، کاهش ظرفیت پالایش است. آسیب به پالایشگاه‌ها در خاورمیانه و روسیه، به‌ویژه در پی حملات پهپادی، عرضه فرآورده‌هایی مانند گازوئیل را محدود کرده است. افزایش قیمت گازوئیل نیز تقاضا برای نفت خام با قابلیت تولید بیشتر این فرآورده را افزایش داده و در نتیجه از قیمت نفت خام حمایت می‌کند.

گروه ۷ نیز برای کاهش فشار بر بازار تصمیم گرفته است ۱۰۰ میلیون بشکه نفت خام و گازوئیل از ذخایر اضطراری آزاد کند، اما رویترز معتقد است این اقدام در صورت تداوم کمبود ظرفیت پالایش، احتمالا تنها اثر کوتاه‌مدتی بر قیمت‌ها خواهد داشت. بر این اساس، بازار نفت در شرایط فعلی بیش از گذشته به توانایی صنعت برای حمل و پالایش نفت وابسته شده است و حتی افزایش عرضه لزوما به کاهش سریع قیمت‌ها منجر نمی‌شود. بازگشت کامل هزینه‌های حمل‌ونقل و جریان‌های تجاری به شرایط عادی نیز ممکن است ماه‌ها یا حتی سال‌ها زمان ببرد.

رویداد

برنامه‌ریزی برای ۲ برابر کردن تولید برق تجدیدپذیر تا پیک ۱۴۰۶

معاون وزیر نیرو با اعلام برنامه‌ریزی برای رساندن ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور به ۱۲ هزار مگاوات از توسعه نیروگاه‌های بادی و خورشیدی و استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی خبر داد. به گزارش مهر، بنابر اعلام ساتبا، محسن طرزطلب، معاون وزیر نیرو و رییس این سازمان با اشاره به برنامه‌های توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر اظهار کرد: افزایش ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر نیازمند رفع برخی چالش‌ها و تأمین منابع ارزی است و در این مسیر، تنوع‌بخشی به سبد انرژی‌های تجدیدپذیر از جمله توسعه نیروگاه‌های بادی دنبال می‌شود. معاون وزیر نیرو افزود: احداث نیروگاه‌های بادی در شرق کشور ادامه دارد و با توجه به شرایط جوی و کاهش شدت وزش باد در هفته‌های آینده، انتظار می‌رود عملیات اجرایی این نیروگاه‌ها با سرعت بیشتری دنبال شود. وی همچنین با اشاره به پذیره‌نویسی صندوق پروژه نیروگاه‌های خورشیدی «نور» گفت: پذیره‌نویسی این صندوق با توجه به ویژگی‌های آن و اطلاع‌رسانی انجام‌شده، در مدت کوتاهی تکمیل شد. طرزطلب با تأکید بر ضرورت توسعه نیروگاه‌های خورشیدی خانگی و مقیاس کوچک ادامه داد: باید با انتقال اطلاعات صحیح، زمینه توسعه این نیروگاه‌ها در میان مردم و آگاهی از مزایای آنها فراهم شود. رییس ساتبا همچنین از اجرای طرح تعویض کولرهای گازی پنجره‌ای فرسوده در استان‌های جنوبی خبر داد و گفت: تاکنون ۱۰ هزار دستگاه کولر گازی در این مناطق تعویض شده و تمامی کولرهای گازی پنجره‌ای جزیره هرمز نیز جایگزین شده‌اند. وی درباره تأمین مالی این طرح توضیح داد: سرمایه‌گذاری مورد نیاز از سوی بخش خصوصی انجام می‌شود و بازگشت هزینه سرمایه‌گذاری از محل صرفه‌جویی ایجادشده و در قالب گواهی صرفه‌جویی انرژی صورت می‌گیرد؛ بنابراین هزینه سرمایه‌گذاری مستقیما به مردم تحمیل نمی‌شود. شایان ذکر است، در نشستی تفاهمنامه همکاری میان سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و سازمان صداوسیما با هدف توسعه فرهنگ استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، ترویج نیروگاه‌های خورشیدی خانگی و مقیاس کوچک و بهینه‌سازی مصرف انرژی به امضای روسای دو سازمان رسید.

تعمیرات شبکه برق کشور تا نیمه آبان به پایان می‌رسد

مدیرعامل توانیر از الزام شرکت‌های برق برای تکمیل تعمیرات و برنامه‌های نگهداری شبکه تا ۱۵ آبان خبر داد و گفت: ۲۰۰ مگاوات ظرفیت جدید نیروگاه‌های خورشیدی نیز به‌صورت فوری وارد مدار خواهد شد. به گزارش مهر بنابر اعلام توانیر، محمدالله‌داد مدیرعامل این شرکت در نشست هماهنگی عبور از دوره سرد سال ۱۴۰۵ با اشاره به برنامه‌های صنعت برق برای مواجهه با محدودیت‌های احتمالی سوخت نیروگاه‌ها در زمستان، اظهار کرد: تمامی پروژه‌های سرویس و تعمیرات پیشگیرانه در بخش‌های انتقال، فوق توزیع و توزیع باید حداکثر تا ۱۵ آبان به پایان برسد. وی افزود: توانیر بر روند اجرای این تعمیرات نظارت خواهد کرد تا شبکه برق برای شرایط جوی فصل سرد از آمادگی لازم برخوردار باشد. مدیرعامل توانیر همچنین از اجرای برنامه فوری برای اتصال ۲۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های خورشیدی خبر داد و گفت: ۲۰ ساختگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی با مجموع ظرفیت ۲۰۰ مگاوات، با اولویت استان‌های خراسان شمالی، گلستان، مازندران، هرمزگان و خوزستان در دستور کار قرار گرفته است. الله‌داد ادامه داد: تسهیل اتصال نیروگاه‌های خورشیدی بخش خصوصی و نیروگاه‌های تحت پوشش ساتبا در مناطق شمال، شمال‌شرق و شمال‌غرب کشور نیز در اولویت قرار دارد. وی درباره مدیریت مصرف برق در استان‌هایی که احتمال محدودیت گاز در آنها بیشتر است، گفت: فهرست مشترکان هدف برای مدیریت بار بازبینی شده و نصب کنتور و فیوز هوشمند در استان‌های خراسان شمالی، گلستان، مازندران، آذربایجان شرقی و غربی، اردبیل و تبریز با سرعت بیشتری دنبال می‌شود. مدیرعامل توانیر همچنین از تشدید اجرای طرح «مهتاب» خبر داد و اظهار کرد: جمع‌آوری انشعاب‌های غیرمجاز، شناسایی و جمع‌آوری مراکز غیرمجاز استخراج رمزارز و تعویض لوازم اندازه‌گیری معیوب در استان‌های دارای چالش گاز در دستور کار قرار گرفته است. الله‌داد با بیان اینکه تأمین برق زمستان علاوه بر آمادگی شبکه به تأمین سوخت نیروگاه‌ها وابسته است، گفت: در صورت تأمین سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها، ظرفیت فنی صنعت برق برای تأمین برق کشور کافی است و مدیریت مصرف نیز برای عبور از دوره سرد سال اهمیت دارد.

ادامه از صفحه اول

افول آخرین خاکریزهای معیشت مردم

رشد متوالی اجاره‌بها با نرخ‌های ماهانه بالای ۵ تا ۶ درصد در تابستان، طبقه متوسط را نه تنها از پس‌انداز و سرمایه‌گذاری محروم کرده، بلکه به حاشیه‌نشینی و تقلیل سبد کالری مصرفی کشانده است. هزینه‌های درمان و خدمات بهداشتی دیگر یک ضرورت منعطف نیستند، بلکه به بحرانی خارج از دسترس تبدیل شده‌اند. حتی اگر تورم ماهانه ۳.۹ درصدی شهریور نشانه‌ای از تخلیه شوک بهاری ارز تلقی شود، حفظ همین ریتم ماهانه به معنای تورم سالانه‌ای بالای ۷۰ درصد است. ایستادن دلار بالای ۲۷۰ هزار تومان در کنار ناترازی عمیق نظام بانکی و کسری ساختاری بودجه، اقتصاد را در یک تعادل شوم جدید گرفتار ساخته است و هرگونه ترمیم ریالی دستمزدها بلافاصله توسط اثر دور دوم تورم بلعیده می‌شود.

ضرورت حمایت مستقیم از سفره خانوار

همزمان با طرح بحث افزایش دستمزدها برای کارگران و بازنشستگان، کالابرگ و عرضه کالاهای اساسی با قیمت قابل دسترس می‌تواند مکملی برای تقویت قدرت خرید خانواده‌ها باشد. تشکیل کمیته هفت‌نفره دولت و پیگیری گسترش طرح تثبیت قیمت، گامی در همین مسیر است. تداوم این اقدام، به همکاری دستگاه‌های مسوول، تامین پایدار منابع و نظارت دقیق نیاز دارد. اگر این الزامات فراهم شود، تثبیت قیمت کالاهای ضروری و تقویت کالابرگ می‌تواند به یکی از ابزارهای موثر دولت برای حمایت از معیشت مردم تبدیل شود.